

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń: w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od 8-10 wiecz. Reklamów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA WYNOSE: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 5, kwartalnie rb. 3, 50, miesięcznie kop. 60, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnictwem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60. Zmiana adresu kop. 20. Listów niefrancuzowskich lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje.

CENT OGŁOSZEN: Za pierwszą polityczną lub jego miejsce: Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem, 3 kol. i niekolokol po kop. 25, na 4 kol. po kop. 10. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wyraz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści matrymonalnej a 30 kop. dziennie. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworodomsku, Myszkuwie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedynczego egzemplarza kop. 3.

II-ga Aleja № 38. — Telefon № 497.

TEATR URANJA

Program od wtorku 6 do piątku 9 Stycznia r. b. (włącznie)

Kwiaty miłości i śmierci Wysoce wybitny dramat w 2 dwóch częściach „ilima Witagraph”

WESELE FIGARO czyli SZALONY DZIEŃ (dalszy ciąg)

CYRULIKA SEWILSKIEGO Znakomita kom. w 2 duż. cz. z udz. Rudelii i Dżizetty.

KRONIKA ECLAIR'A (natura)

PIEKNIUTKA LOLOTTA (komiczne)

Nowości! Na scenie! Nowości!

LEKKOMYSLNA ŻONA

Bardzo wesola farsa ze śpiewami przez Kisewetera.

Anons: we wtorek 13 stycznia demonstrowany będzie romans p. t. KLUCZE SZCZESCIA

Anons: w poniedziałek 12 stycznia BENEFIS A. Ali siewicza na zakończenie kryginalny taniec TANGO

Teatr **PARYSKI** II ALEJA 19. TELEF. 343.

Program od wtorku 8 do piątku 9 Stycznia 1914 r. (włącznie)

DUDEK

Ciekawa farsa w 4 części. grana w Warsz. Rządów. Teatrach z ogromnym powodz. w wyk. najlep. art. parysk. Film d'Art.

Nad program: Tygodnik Gaumont'a (ostatnia nowość z natury)

Na scenie pod artyst. kier. F. Stróżewskiego **ZNAWCA KOBIET** Komedia w 1 ak. Z. Przybylskiego.

Uwaga! Dla uczniów, dzieci i młodzieży wejście wzbronione.

Teatr **ODEON** KRZEMIŃSKIEGO II Aleja № 43. Najstarszy w Królestwie Telefon 4-77.

Program od środy 7 do piątku 9 Stycznia 1914 roku (włącznie)

BIAŁA NIEWOLNICA

Wybitny dramat w 3-ch częściach z serji „Tajemnice Londynu”

Toreadorzy wiejski (Z natury) | Dziennik Pariz. Sprawy bieżące Kronika

MAKS RATUJE TOWARZEGO z okazji występów MAKS LINDERA w Warszawie jego najświetniejsza komedia.

NA SCENIE — pod artystycznym kierunkiem Wł. GŁOGERA

ON MA DWIE ŻONY Wesela komedja z francuzkiego.

Krakowski Atrakcyjny **CYRK** III-a Aleja № 63 R. PAULIUSA.

Środa d. 7, i Czwartek 8 Stycznia r. b. — dane będą wielkie atrakcyjne przedstawienia składające się z 3-ch wielkich części — Dziś zmiana programu

Debiut wiejskiej małoruskiej kapeli ze śpiewami i tańcami składającej się z 10 ciu osób dam i mężczyzn. Oprócz tego w przedstawieniach bierze udział cały personel cyrkowy — jak najzdniczy, gimnastycy, ekwilibryści, kłowni, atleci, damy baletu i najlepiej tresowane konie. Początek punktualnie o godz. 8 i pół. wiecz. Ceny zwykłe. Z poważaniem **DYREKCJA.**

Od Poniedziałku, 5 Stycznia 1914 r. w Panorami „**OLIMPJA**“ 3 Aleja Nr. 75.

Przedstawienia o wielce urozmaiconym programie

Występy wszechświatowej sławy iluzjonisty **JACOBINI**

Teatr **VARIÉTÉ** Dalsze występy nieocenionego humorysty Ludwikowskiego.

RZĄDOWE Kasy Oszczędnościowe ZALATWIAJĄ UBEZPIECZENIA NA ŻYCIE

Ubezpieczenia kapitałów od 25 rb. do 5000 rb
Ubezpieczenia pensji od 6 rb. do 600 rb.

We wszystkich ubezpieczeniach trwających nie mniej od lat 5-ciu ubezpieczający się korzystają z przeznaczonych rocznie dochodów. —

Według sprawozdania za 1912 potwierdzonego przez Komitet Ubezpieczeń w d. 16 Grudnia 1913 r. dywidenda dla każdego zaoszczędzonego za 1912 na każde 100 rub. Rezerwy — stanowią 27 kop. za każdy miesiąc — czyli za cały 19.2 rub. 3 kop. 22.

ZBIOROWE UBEZPIECZENIA pracujących i robotników na war. ulg. Ubezpieczenie na wypadek śmierci i mieszane zawierają się bez świadectwa doktora.

Składki roczne opłaca się półrocznie Kwartalnie lub miesięcznie gotówką lub za zaliczeniem z książeckich oszczędnościowej.

Warunki umowy ubezpieczeniowej informacje można dostać bezpłatnie w kasach oszczędności i w Zarządzie rządowych kas. Oszczędn. (Petersburg) Fontanka. (76)

Doktor **BRONIATOWSKI** Częstochowa, Nowy-Rynek 3, Telefon 34.

Choroby skórne, włośność piłowe, weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9-12 rano i od 4-8 popoł. Panie od 3-4 popołudniu. Stosuje wrodziny wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 006 i 914 i bakula krwi na syfilis).

Gabinety Lecznico-Dentystyczne **R. Filipowicza** II-ga Aleja N-r. 24, telefon 482.

Przyjęcia: D. FILIPOWICZ od 10-1 i od 3-6 p.p. asyst. Lek.-Dent. 9-1 i od 3-7 po połud.

A. DĘBICKI Geometra przysięgły Teatralna 23 m. 14, parter Tel. 602. Wykonuje wszelkie roboty miernicze.

DLA ZNAWCÓW wyróżniające się wytwornym smakiem kontakti francuskie **A. C. M. eukowa & Co.** Poleca Skład wódek i win **K. Krakowieckiego** II-ga Aleja Nr. 24, telefon Nr. 253.

Kaucjonowane biuro nauczycielskie Stanisławy Ligęzówny, Teatralna 26. Rekomenduje nauczycielki, freoblanki, ochroniarki, bony. Biuro otwarte od 9 rano do 6 po południu.

Wyższa Szkoła Kroju Pod osobistym kierunkiem mistrzyni cechu warszawskiego i laureatki paryskiej akademii nagrodzonej złotym dyplomem medalionem w akademii krakowskiej. **H. GNIEWKOWSKIEJ** UL. Dojazd N-r. 5, 1-sze piętro front.

Pierwszorzędny Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko Kamieniarski -Sztukatorski

Częstochowa Aleja 3-cia dom własny **KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI** WYKONYWA Rzeźby pomniki, roboty budowlane i kościelne. Fabryka posadzki cementowej na chodniki stopni mozaikowych oraz wszelkich wyrobów z cementu. CENY PRZYSTĘPNE

Ekzystuje od roku 1887. Telefon 2-60.

72) STEFAN GORKA.

SZTUKA ZDOBYCIA MAJĄTKU.

(Ciąg dalszy).

Tam bowiem odkryto bogate kopalnie złota i srebra a szerokie koła ludności męczyły się z pożądaniem do nabywania akcji tychże kopalni oraz obligacji, w których były umieszczone pożyczki republik północnej i południowej Ameryki.

Obok wielkich pożyczek państwowych brali Rothschildowie także szeroki udział w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych i w budowie własnie powstających linii kolejowych. Nie przeszkadzały im te interesy w dalszych działaniach czysto giełdowych. Odnośnie do tych spekulacji, trzymali się zawsze zasady Natana, iż gdy interes się nie wiedzie, to należy go jak najprędzej przerwać, albowiem pierwsze straty są zawsze najmniejsze. Umieci się przytem zwykle tak sprytnie urządzić, by te straty rozdzielić i na drugich.

Nadszedł rok 1848, w którym wielkie rewolucje i przewroty polityczne w całej środkowej Europie wstrząsnęły silnie podstawiami banków oraz całem życiem handlowem i przemysłowym. Absolutny system Metterni-

cha, osłaniający tajemniczą działalność rządów, padł w gruzy a nowe pokolenie żądało prawa kontroli nad władzą państwową i swobód konstytucyjnych. Lecz i w tym ciężkim okresie dom Rothschildów umiał przetrzymać straty i utrzymać się na powierzchni w nabytej poprzednio sile i potęgze.

Opowiadają, iż w r. 1847, w początkach owych gwałtownych wstrząśnień politycznych, pewien przyjaciel frankfurckiego Rothschilda, Anzelma, prowadził z nim rozmowę następującą:

— Cobys pan powiedział, panie baronie, gdyby do stóp tej olbrzymiej wieży papierów spekulacyjnych, jaką zbudowali Rothschildowie, ktoś przyłożył płonącą zagiew?

Anzelm odpowiedział na to z usmiechem:

— Kochany przyjacielu, już mi się dobrze o to staramy, by się nie zjawiała ta zagiew. Mogę panu powiedzieć, iż Rothschildowie nie mogą wprawdzie prowadzić wojny, ale co do pokoju, to ten potrafią utrzymać...

Rok 1848 i 1849 przeminął i burza polityczna uspokoiła się, zmieniwszy stosunki Europy. Ten sam przyjaciel rzekł wówczas do Anzelma, nawiązując do rozmowy z przed dwóch lat:

— Teraz pan przyni, panie baronie, iż z tą wieżą papierów było bardzo krucho i niebezpiecznie...

— Mój drogi panie, — odrzekł Rothschild — cóż może począć człowiek

rozsądny, gdy ci, którzy z nim mieszczą w tym samym domu o ścianę, podpalają ów dom. Jeżeli ma pigę klepek w porządku, to musi się bronić. Myśmy się więc starali, by nasza izba nie spłonęła i oto widzisz pan. Ze wieża naszych papierów stoi. Ma ona rysy, to prawda, ale pamiętaj pan, iż teraz ci sami podpalacze muszą tę rysy naprawić...

Tak się też stało. Rothschildowie odbili poniesione w owych latach szkody, a odbili oczywiście na szerokich masach ludności.

O samym Anzelmie mamy wiadomości, iż on jeden starał się utrzymać tradycje swego ojca Amszela. Był pobożnym i litościwym, a nieraz uskarżał się na ciężar swego bogactwa. Mawiał podobno:

— Być dobroczynnym, gdy się ma dużo pieniędzy, to przez fatwa, ale być w dobrem usposobieniu, gdy się ma za dużo pieniędzy, to jest rzecz trudna, często bardzo trudna.

Anzelm umarł w r. 1855. Ponieważ nie pozostawił syna, przeto po jego śmierci prowadzili firmę frankfurcką synowie neapolitańskiego Karola. Pierwszym był Majer Karol, a po nim Wilhelm. Za czasów Wilhelma, który był więcej skłonny do zagłębiania się w talmudzie, niż w spekulacjach, dom we Frankfurcie stracił swoje znaczenie europejskie. Po śmierci Wilhelma w roku 1901 pozostały tylko dwie córki. Wówczas

rada familijna Rothschildów zwinęła owa pierwsza, bo założona przez staro Amszela, firmę, przekazując jej agendy pomiędzy pozostałych braci. Poprzednio jeszcze, po śmierci Karola Rothschilda, przestał istnieć także jego dom bankowy w Neapolu. Tak więc przed 1860 rokiem iż pigię ich firm pozostały tylko trzy, wchłonięszy w siebie spuściznę tamtych i mogąc oddać tem sprawnie władac targiem pięciunym Europy. Było to: dom bankowy w Londynie, założony przez Natana i poprzednio już przez nas omówiony, następnie dom wiedeński Salomona i wreszcie dom w Paryżu, na którego czele stał najmłodszy z braci. Opowiemy w krótkości dzieje tych trzech firm.

III. Dom londyński Rothschildów.

Wiemy już z poprzednich następow, jak chytrze i przebiegle prowadził Natana interesy swej firmy w Londynie. Po uskuteczeniu wielkich pożyczek dla Prus i Austrii, nastąpiły dalsze dla Francji i dla krajów poza Europą. Chociaż papiery niektórych zamorskich państwówek okazywały się w ciągu dalszych spekulacji jako niepewne, lub traciły nawet czasami całą swą wartość, to przecież Natana umiał się uchronić od strat, pozbywając się ich już wówczas, gdy nikt jeszcze nie przypuszczał możliwości „baissy”. (d. c. n.)

DOM MANDLOWY
ZDZISŁAW RYLSKI
CZESKO-GÓRANSKI
PRZEM. EGZYST. 20

Orkiestrony i Pianina
Automatyczne
Ciągarowe, sprężynowe i elektryczne
Stale na składzie.

Firma Egzystuje od 1860 roku
Farbiarnia i Pralnia Chemiczna
A. Heiningera
II-ga Aleja № 19. Telef. № 5.
Wykonuje farbowanie i pranie chemiczne po cenach przystępnych i punktualnie, a mianowicie: Garderobę damską męską dziecięcą. Dywany, portjery, firanki, kapy, serwetki pluszowe pokrycia i mebli i t. p.
SKLEPY WŁASNE
w Łodzi ul. Mikołajewska Nr. 39 Tel. 29-35
w Tomaszowie Piotrk. ul. Kaliska Nr. 72
w Piotrkowie ul. Petersburska 14 Bykowska 21 tel. 266.

40 DNI 40
Bezpłatnie!!
Kto się nie nauczy w przeciągu 40 dni płynnie mówić, czytać i pisać po niemiecku, francuzku i łacinie, według naszych samouczków najnowszej metody (wszystkie inne—reklamy) temu zwracamy pieniądze. Cena samouczka jednego języka z przes. za pobr. poczt. 1 rb. 10 k., 2-ch 1 rb. 90 k., 3-ch 2 rb. 80 k., 4-ch 3 rb. 65 k. Obstalunki wypełnia jeden skład na całą Rosję: St. Petersburg, Peterb. Storona, Bolszaj per. 56. J. K. PETERS.

I-B WYKŁADY KULINARNE ZA POMOCĄ SAMOUCZKA.
Kompletny kurs co samodzielnej nauki „Kuchnia mięsna i postna”, około 1000 przepisów potraw, napojów, ciast kompotów, konfitur, deserów, pasztetów i t. p. 300 stronic ozdobnego druku. Cena z przesyłką za zaliczeniem pocztowym rb. 2 k. 60. RADY, jak prowadzić wzorowo gospodarstwo domowe, przepisy na oszczędne i pozytywne oblady, wraz z dodatkami, jak należy krajać mięsa, upiekszać stóły i ubierać półmiski, około 100 str. z ilustracjami. Cena rb. 1 k. 20. Oba wydawnictwa razem rb. 3 k. 35 (można nadsył. markami. Z zamówieniami należy zwracać się, jedynie do J. A. PETERSA, Petersburg, Petersburskaja) stor. Bolszaj prosp. 56

PERFUMERJE
w wielkim wyborze krajowej i zagranicznej
Poleca: skład materiałowy aptecznych i farb
Wacława ORŁA
w Częstochowie, III Aleja 46.

CHZESCIAJANSKI
pierwszorzędny na Częstochowę i okolice
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY WACŁAWA WESOŁOWSKIEGO
= Róg II-ej Alei i Teatralnej 26. =
Przyjmuje zamówienia grup i t. d. poza obrębem zakładu w fabrykach i majątkach.

Karnety Balowe
ZAMAWIAC NAJLEPIEJ
u **WILKOSZEWSKIEGO**
II-ga Aleja № 38, — Telefon № 50.

ISTNIEJĄCY OD ROKU 1848.
SKŁAD NASION I ZAKŁADY OGRODNICZE
Braci HOSER
w Warszawie, Jerozolimska № 59.
NAWIADAMIA, ŻE WYSZEDŁ Z DRUKU
Cennik NASION I CEBUL kwiatowych na rok 1914
i wysłała się na żądanie bezpłatnie.

Wózek
dwukolowy resorowy zginął laskawy znalazca za wynagrodzeniem raczy zwrócić Teatralna 26 Kindermanowi. 52

Zginął
patent Marcel. Cioch właściciela piwiarni przy ul. Rynek Wieluński 5.

Pokój
umeblowany z opalem i usługą całonocnym utrzymaniem Teatralna Nr. 25 m. 9 28

Obiady
prywatne na świeżem maśle do 40 kop. Teatralna 23 m. 9 nparatorze. 24

Zginęła
księżeczka oszczędnościowa Czestochowskiego Towarzystwa Poz.-Oszczędn. 5162.

Pianino
tanie sprzedaż Teatr Atoma Mokra Nr. 14.

Sprzedż
hurtowa śmietany wyborowej Garniec 1 rb. 20 k. ul. Krakowska 55

Okazyjnie
do sprzedania bryczka resorowa jednokonna z wysłaniami sied. eniami w Zakładzie rymarsko lskiermiczym W. Millera Teatralna 13

„Manicure”
Przyjmuje: od 6-tej do 8-ej wieczorem. W Niedziele i Święta od 2-oj Ogrodowa 41 m. 3.—

Do wynajęcia
pokój z osobnem wejściem 1-sze piętro Teatralna na 34 m. 10. 1976—

Zginął
foksterjer biały, czarno łapy Wiadomość w Adm Gońca.

Adresy firm Chrześcijańskich na cały rok 1914 za cenę 6 rb. rocznie drukowane jeden raz na tydzień przyjmuje Administracja naszego Gońca Częstochowskiego

Hurtowa i Detaliczna
SPRZEDAŻ WĘGLA
wiadomość
W. KONIECZNY
Nowy Rynek 3, w Częstochowie.